

195. Van Dale, de letter M (8)

1. Het metoestrum is de laatste fase van de bronstcyclus voor de rustperiode. Een métis is een halfbloed. De metroaanleg stagneerde. Metopen vind je tussen de trigliefen bij een Dorisch fries. (Willem) Bartjens is een patroniem. Het meum et tuum is het mijn en dijn. Het zonlicht deinde op de golven van de zee.
2. De MeV is de mega-elektronvolt, maar de MEV is de Macro-economische Verkenning (van het CPB).
3. De mezoeza hangt bij vrome joden aan de deur. Mezzoforte – afkorting m.f. – is matig sterk of halfsterk. De MGD is de Militair-geneeskundige Dienst en de MGF de vroegere Malagassische frank.
4. De MIB-30 en de Mibtel zijn beursindexen van Milaan. Wat Michel is voor Duitsland, is Marianne voor Frankrijk. Microkokken (meervoud van microkok, micrococcus) zijn bij kokkerellen niet gewenst. Mag je in de microkosmos microkredieten ook gebruiken om een cosmetisch bedrijf te starten? Wanneer werd de microlithische cultuurfase afgesloten? Een mictie is een urinelozing. De MID is de Militaire Inlichtingendienst. Na de siësta aten wij paella. De enen middagmaalden, de anderen maalden daar niet om. Waarom heet de vogelmelk in de volksmond middagschone? Wil je een lekker glas meursault, uit de bourgognestreek, uit de Bourgogne, preciezer: uit Meursault (dat heeft zelfs een ziekenhuis)? Deze bank heeft bij de kredietcrisis drie mia euro verloren.
5. Een mexicaantje is een paddo, een Mexicaantje een jongen of een meisje. Zou de methodeleer zich ook bezighouden met de methexis, de relatie tussen beeld en idee? Bij het werken met de flouw (vlouw), het snippennet, kreeg hij een appelflauwte. Bij het kijken naar de zonnedauw kreeg de soldaat een douw. Hij liep op zijn wenkbrauwen: alweer een gebrouwt (één brouwsel)! Koppie-krauw, ik lust je rauw, maar blijf je trouw. De gouwenaar kwam ras uit zijn hok. Neem het maar niet zo nauw met hou en trouw.
6. Het Nauw van Calais is een zee-engte, de Straat van Dover. De aurea mediocritas stijgt boven de grauwe, kouwe middelmaat uit. Pieters was een mediocre schilder. Hij zat midden in de penarie. De nieuwe rondweg is klaar, de oude liep midden door het dorp en deelde het dorp middendoor. Ik reed in mijn middenklasser naar het middenklassenhotel. De middentwintiger (Jaarboek 2007) en de eindveertiger konden het goed samen vinden. Utrecht ligt in het middenwesten van Nederland. Verwar dat niet met het Midden-Westen van Amerika! De linksmiddenveldspeler en de rechtsmiddenveldspeler bedienden de centrumspits als op een presenteerblaadje. Het middle-of-the-roadmanneltje behoorde tot de middenklasse, de middle class. Vergeet de midirons niet als je op vakantie gaat naar de Midi. De midkapindex verwijst naar Amsterdam. De midrasj becommentarieert de Thora. Door een miek kijk je, in een mike praat je. De typemiep tikt het uit. De tik-op-de-schaal gaf een tik op de schaal. Je kunt maar beter geen mier in de broek hebben, het leidt immers tot onrust, als je daaraan lijdt.
7. Een myrmecofiel is een mierengast. De schrijfwijze 'aap, noot, mies' op een leesplankje waarvan het derde plaatje een cyperse poes voorstelt, blijft vreemd aandoen. En dat terwijl ik net mijn schoenen aandeed. Jij miesgasser, jij miesmacher, jij miesponem... De Migs kliefden de lucht. Hij adoreerde de mignonne mignonne. Een mihrab is een gebedsnis. De vergadering is te mijnent. Mikado is het spel van de 41 houtjes, het 41 houtjesspel. Ankylostomiasis is de zogeheten mijnwormziekte.
8. De milanaise is het kettingtricot, de mikimotoparel is de cultivéparel. In Milete wonen Mileziërs. Miliare tuberculose heet in de volksmond vliegende tering. Miliën zijn gerstekorrels, mielies zijn mais (denk maar aan Sarie Marijs). De milieueconomie hanteert milieu-indicatoren. De MER is de milieueffectrapportage. Milieumoord is ecocide. Hij droeg de Militaire Willemsorde. ETA-militanten en Hamasmilitanten streven deels dezelfde doelen na. Het militair-industrieel complex baart ons zorgen.

Arbeiders en militairen worden gemilitariseerd. De military is een wedstrijd binnen de paardensport. De millefeuilles smaakten goed. Er lagen heel veel mooie millefleurstapjten.

9. Het millepoints is het stippeltjesgoed. Het woord 'mie' komt van sodemieter en 'bami' komt op zijn beurt weer van mi. Académie d'amour is een mijdspreuk voor bordeel. Mikojel was de naam van een vroegere hbo-opleiding. Een multimiljonair bezit miljoenen euro's. Maroufleren van een schildering is dit op een andere drager overbrengen. Grandes bouffes zijn schranspartijen. Thuis ben je en pantoufles.

Rein Leentfaar